

»HVAR VART TÚ, TÁ BERLINMÚRURIN FALL?«

Teir triggir royndu politikararnir Torbjørn Jacobsen, Óli Breckmann og Edmund Joensen minnst væl søguliga dagin, 9. november 1989

Torbjørn Jacobsen:

Fólkið vann á eini sjúkari skipan

- Var til skips um hetta mundið og siggi í sjófartsbókini, at eg mynstraði av í Keyppannahavn hin 3. desember 1989. Vit sigldu tá fyri tað nógva ímillum Noregi og Eystarasalt við frystum makreli og frystari sild. Fyri tað mesta til Sovjet og Baltalondini – onkran túrin til Póland og DDR. So nær og tó so ymisk – at vera norðurlendingur og renna seg í eina so øðrvísi skipan, sum við sínum strongu avmarkingum legði lívið til rættis niður í smálutir fyri hvønn einstakan íbúgva, kendist ørkymland í fyrri ikki at siga ræðandi.

- So nær landi vóru vit fyri tað nógva, at vit sóu á skíggjanum tað, sum hendi, ella hoyrdu vit tað í lurtinum. Mín niðurstøða hendan dagin var: Endiliga hendi tað. Tað ber ikki til at búra fólk inni meiri enn í avmarkaða tíð og at seta múrar upp fyri at forða teimum at ferðast frælst um mörk er mesta meiningsloysi. Fólkið vann á eini sjúkari skipan, men sum ikki einaferð, spurdist ikki bara ein heppin støða burturúr skjótu broytingini. Valini í DDR í seinastuni, har flokkarnir yttst til vinstri og yttst til høgru í onkrum landsparti fáa meiri enn helmingin av atkvøðunum er ein óstabil støða og er ikki haldbar í longdini.

Óli Breckmann:

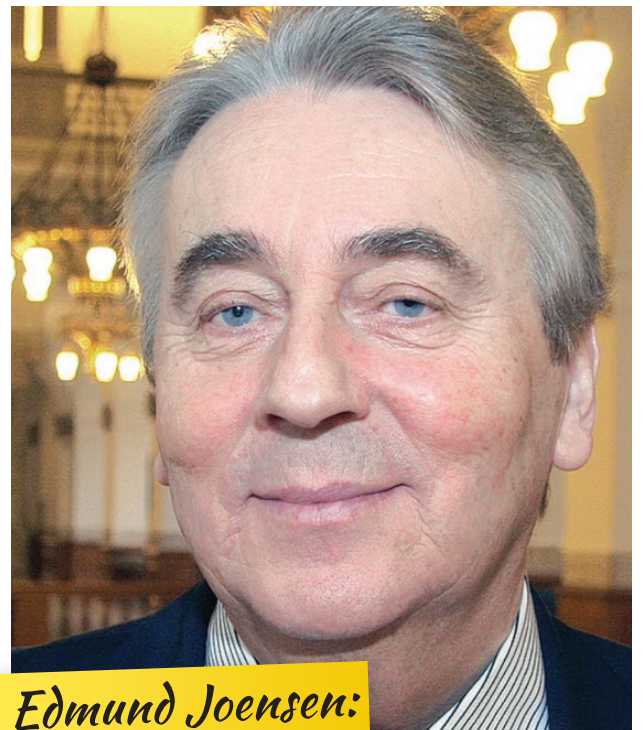
- Tað var púra óveruligt

- Eg var í Fólkatinginum tá, og eg minnst, at fólk sótu sum negld framman fyri sjóvarpstólunum har. Fólkingssalurin var skralltómur, og eg haldi, at tingfundurin varð niðurlagdur. Eg var eisini blaðstjóri á Dagblaðnum um tað mundið, so tá var jú øgiliga nógv at skriva um.

- Eg gloymi ikki myndirnar av ljóskastarunum, sum stóðu inn á múrin vestan fyri hendan grafittiprýdda múrin, sum datt niður í stórum plátum. Har ýddi við fólk báðumegin múrin, og gud viti hvussu tey høvdu tað. Tey hava ivaleyst verið noydd at klípt seg í lærið fyri at víta, um tey droymdu.

- Eg hevði ongantíð væntað, at Berlinmúrurinn fór at falla, so tí var tað púra óveruligt fyri meg, og eg føldi okkurt slag av antiklimaks. Eg var so sannførdur um, at eg hoyrði til tað síðsta ættarliðið, sum fór at hava upplivað fólkastýri og kapitalistiskan frian marknaðarbúskap, tí eg væntaði ikki, at sosialisman fór at víkja fyri kapitalismuni. Men so knappliga skramblar alt. Og alt tað, sum eg hevði skrivað meg lamnan av á skrivimaskinu og tosað meg hásan av, vísti seg at ganga út.

- Tað lögna var, at túsundtals føroyingar, sum høvdu gingið runt og spælt kommunistar, nú knappliga ikki vistu av nøkrum og lótu sum um, at teir nærur ikki kendu til sosialismuna.

Edmund Joensen:

- At Berlin- múrurinn fall var ein sensation

- Eg var nýbyrjaður lótingsmaður og var tá stjóri í O.C. Joensen, har nógv virksemi var.

Eg minnst sera væl, tá Berlinmúrurinn fall, tí eg havi altíð verið áhugaður í stórpólitikki. Í sjónvarpinum sá eg, hvussu túsundtals fólk myldraðu yvir um múrin og hálsfevndust. Eg minnst tann rómin, sum var, og hvussu glaðir berlinararnir vóru. Øll vóru púra paff og spurdu, um hetta veruliga var hent. Hetta var jú ein sensation.

- Áðrenn hetta hevði tað jú verið púasta fyribundið millum Eystur- og Vesturtýskland. Berlinmúrurinn og kalda kríggið upptók øll fólk tá í tíðini, so tað var ein stór frøði á føroyingum, tá Berlinmúrurinn fall.

- Tað eru tveir manns, sum eru eitt sindur burturgoymdir og gloymdir í sambandi við hetta. Tað er fyrst og fremst Gorbátjov, sum hevði mót uppá at lata Sovjett upp. Men tá múrurinn var fallin, var tað týski kanslarin Helmut Kohl, sum spenti Vesturtýskland fyri fyri at sameina bæði londini aftur. Hann hevur fingið ov lítlan part av æruni fyri tí, sum hendi tá.